

LÕPUTÖÖ TOOL

ANNELI VAABEL grupp MR20_PS
Juhendajad: Sven Aunaste, Vesse Jämsä

2022
TALLINNA EHITUSKOOL
Tallinn

TOOLI ÜLDANDMED:

Nimetus:
Eseme kirjeldus:
Päritolu:
Valmistamis aasta:
Valmistaja:
Materjal:
Viimistlus:
Mõõtmed:

Märgid:
Omanik:
Restaureerija:
Juhendajad:

Tööde algus:
Tööde lõpp:

Historitsistlik tool
Historitsismlikus stiilis kasepuidust tool
Saaremaa, Lööne mõis
19. saj teine pool
Teadmata
Kask
Peits ja šellaklakk
Kõrgus: 970 mm
Sari kõrgus maast: 415 mm
Istme laius eest: 430 mm
Istme laius tagant: 352mm
Istme sügavus: 416 mm
Puuduvad
Elle Viira
Anneli Vaabel
Sven Aunaste
Vesse Jämsä
22 september 2021
27 aprill 2022 (tundide arv 182)

ESEME SEISUNDI KIRJELDUS

- ❖ Tool on kompaktne. Kase puidust. Historitsismlikus stiilis. Pärit 19. Saj teisest poolest.
- ❖ Algne viimistlus on pähkel pruun peits ja lakk. Saab säilitada enamuse vanast viimistlusest.
- ❖ Tool tuleb tappidest lahti võtta.
- ❖ Toolil on keeltapid. Vasakule küljele tuleb teha uued tapid ja puurida pulga auk.
- ❖ Tagumine vasak jalg murdunud, pragunenud ja putukakahjustusega.
- ❖ Paremalt tagumisel jalal ka putukakahjustused.
- ❖ Seljatoe vasaku poole treitud pulk on murdunud ja valesti kokku liimitud.
- ❖ Seljatoe vasaku külje treitud nupp on puudu.
- ❖ Kaks väikest treitud ilunuppu puudu seljatoe esiküljel.
- ❖ Toolil esineb liimi ja laki jooksvaid jälgi.
- ❖ Vana istme polster ei ole säilinud.

RESTAUREERIMISE EESMÄRK

Eesmärgiks on restaureerida tool võimalikult algupärase välimuseeni. Anda toolile kasutamise tugevus ja- valmidus, et kasutada tooli koduses majapidamises tarbeesemena.

TOOLI VÄÄRTUSTE TABEL B. APPELBAUMI JÄRGI

	Tootmisel	Enne restaureerimist	Peale restaureerimist
Kunstiväärtus			
Esteetiline väärtus			
Ajalooline väärtus		+	+
Kasutusväärtus	+		+
Uurimuslik väärtus			
Hariduslik väärtus			
Vanuse väärtus		+	+
Uudsuse väärtus			
Sentimentaalne			
Assotsiatiivne väärtus			
Rahaline väärtus			
Ühismäluline väärtus			
Rariteetsuse väärtus			

TÖÖÜLESANNETE PLANEERIMINE

- ❖ Tooli seisukorra hindamine, pildistamine ja dokumenteerimine.
- ❖ Polstrinaelte eemaldamine.
- ❖ Puutikkude ja spooni tükkide naelaaukudesse ja pragudesse liimimine.
- ❖ Tooli tappidest lahti võtmine, nurga klotside eemaldamine ja detailide markeerimine.
- ❖ Uue jala tegemine, tasandamine ja kokku liimimine.
- ❖ Valesti kokku liimitud treitud pulga lahti võtmine ja uuesti liimimine.
- ❖ Lahtiste osade, detailide kinni liimimine.
- ❖ Vasakule toolijalale uute tappide tegemine ja alumisele pulgale uue augu puurimine.
- ❖ Tooliraami kokku liimimine.
- ❖ Eelnevalt eemaldatud ja kasutus kõlbulike nurgaklotside tagasi liimimine ja kruvimine.
- ❖ Liimi ja laki jälgede eemaldamine.
- ❖ Pahteldamine, lihvimine.
- ❖ Viimistluse värskendamine.
- ❖ Puudu olevate ilu nuppude treimine ja paigaldamine.
- ❖ Uue polstri tegemine.
- ❖ Tooli jalgadele vilt pehmenduste kleepimine.
- ❖ Lõpupiltide tegemine.
- ❖ Pakkimine transpordiks.

TEOSTATUD TÖÖD:

- ❖ Polstrinaelte eemaldamine.
- ❖ Valesti kokku liimitud (treitud seljatoe osa pulga) liimist lahti sulatamine. Kuna see ebaõnnestus, siis sai eriti viltu liimitud osa ära saetud. Pärastisel tooli tappidest lahti võtmisel see pulk tuli ise liimist lahti.
- ❖ Saril olevatesse suurematesse naelaaukudesse tikkude ja pragudesse spooni liimimine kasutades kuuma tislari liimi.
- ❖ Kuuma tislari liimi kasutamine ka uue jalapanuse liimimisel. Uus jalg murdus uuesti ära, sest oli seest putukate poolt kahjustatud. Esialgne plaan oli jalaosa säilitada niipalju kui võimalik.
- ❖ Nurgaklotside eemaldamine, tooli tappidest lahti võtmine ja markeerimine.

- ❖ Jaapani saega vajalikust kohast jala saagimine kaldu jättes välja putukate poolt kahjustatud ja pragudega koha.
- ❖ Lõigatud pinna tasandamine lintlihvijal, lihvklotsiga lihvides ja väikest hõövlit kasutades.
- ❖ Kasetoorikule uue jala joonise peale kandmine. Lintsaega välja saagimine ja tasaseks lihvimine lintlihvijal.
- ❖ Kaldpindade kokku liimimine. Fikseerimiseks peenikeste liistunaelte kasutamine.
- ❖ Sama aegselt treitud pulga detailide kokku liimimine. Fikseerimiseks kruvide kasutamine.
- ❖ Paremat toolijalga kasutades vasakule tooli jalale täpse kuju peale märkimine.
- ❖ Peiteldamine, hõöveldamine, raspeldamine, ketaslihvijaga üleliigset osa maha lihvimine
- ❖ Panuse tüki tegemine, liimimine, peiteldamine, lihvimine.
- ❖ Tapi asukohtade märkimine ja peiteldamine jälgides tapipesa sisemist kaldenurka.
- ❖ Pulga augu kaldega puurimine koonusesse miinut abiks võttes. 10 ja 12 puuriga.
- ❖ Vanade liimi ja laki jääkide peitli otsaga libamisi eemaldamine.
- ❖ Lahtiste tükkide ja pragude kinni liimimine (seljatugi, esijalgade tapipesad).
- ❖ Nupu treimine ja kinni liimimine. Alla sai liimitud puuseib, et nupp ei loksuks.
- ❖ Tappide vanadest liimi jääkidest puhastamine vana peitlit kasutades.
- ❖ Tooli kuival kokku panemine. Toolijala õige pikkusega saagimine jaapani saega.
- ❖ Vana laki kihi õrn eemaldus, et vana viimistlust mitte eemaldada. Lihvpaber 240.
- ❖ Toonitud pahtliga pragude ja täkete pahteldamine. Lihvpaberiga ühtlaseks lihvimine.
- ❖ Uuesti kokku liimitud treitud pulga pragude pahteldamine toonitud pahtliga, lihvimine ja peiteldamine (kuju andmine, kõrgemate servade tasandamine).
- ❖ Tooli kokku liimimine.
- ❖ Uue toolijala peitsimine ja vanutamine.

- ❖ Sadulavöö paigaldamine, pingutamine, klammerdamine ja naelutamine.
- ❖ 4-keeruga nelja vedru kinnitamine sadulavöö ristumiskohtadesse.
- ❖ Sari külgedele tugevdusklotside liimimine. Klotsi teravate äärte ja nurkade kumeramaks peiteldamine, lihvimine.
- ❖ Kotiriide mõõtmine, lõikamine, paigaldamine vedrudele (keskelt klammerdades äärte poole ja mitte kotiriet väga pinguldades).
- ❖ Tiheda kotiriide kinnitamine kõvera nõela abil vedrudele.
- ❖ Tihiniitide õmblemine (pikkade pistetega ja nii ,et sõrme otsad alla mahuvad) kõvera nõelaga ainult läbi riide.
- ❖ Tihiniitide alla mererohust peotäite paigaldamine ühtlaselt ja paraja paksusega.
- ❖ Kotiriide mõõtmine lõikamine ja kinnitamine pikkade nõeltega keskelt alustades ja nurkadesse liikudes. Samaaegselt riiet pingutades.
- ❖ Kriidiga õmblusniitide asukoha peale märkimine ja pitsiga läbi õmblemine. Sõlme tegemine nii, et saab uuesti lahti võtta, et niite uuesti pingutada. Õhu polstrist välja istumine ja niitide pingutamine.
- ❖ Polstri äärtesse meriheinast äärte vormimine.
- ❖ Kotiriide peale pingutamine, kinni klammerdamine. Nurkade ja äärte vormimine jälgides tooli kuju. Vajadusel prüülimine.
- ❖ Kandi õmblemiseks kesk joone märkimine. Õmblus joonte ja piste pikkuste peale märkimine. Kahekordse kandi õmblemine.
- ❖ Tihiniitide asukoha märkimine kriidiga ja tihiniitide õmblemine. Tihi- ehk täiteniitide lõdvalt õmblemine nii, et näpuotsad mahuvad kergelt niitide alla.
- ❖ Tihiniitide täitmine hobujõhviga ühtlase kihina.
- ❖ Halli vati ja mitkali mõõtmine, juurdelõikus, paigaldus.
- ❖ Mitkali pingutamine kinnitades pikkade nõeltega. Nurkade vormimine. Pingutamine ja klammerdamine. Ääre ära lõikamine.
- ❖ Tooli laki kihi uuendamine šellaklakiga „Lemon“ umbes 10 kihti

- ❖ Seljatoele uue polstri tegemine – parajas mõõdus kotiriide klammerdamine raami keskele. Kotiriide servade sisse keeramine. Mõne klambriga fikseerimine. Tihiniitide õmblemine ja täitmine meriheinaga. Katmine kotiriidega. Läbi õmblemine. Kotiriide pingutamine, klammerdamine, prüülimine. Kandi asukoha märkimine ja kandi õmblemine. Tihiniitide õmblemine ja täitmine õhukese kihi hobujõhviga. Katmine halli õmblusvati ja mitkaliga. Mitkali fikseerimine ja pingutamine, klammerdamine ja äärtest üleliigse mitkali ära lõikamine. Seljatoe tagumisele poolele mitkali klambritega kinnitamine.
- ❖ Kattekanga mõõtmine, juurde lõikus, mustri jälgimine, pingutamine, klammerdamine. Servast üleliigse kanga eemaldamine. Ilupaela liimimine.
- ❖ Puudu olevate treitid ja viimistletud ilunuppude paika liimimine ja naelutamine.
- ❖ Viimistluse parandused pehme vaha ja retušeerimis markeritega.

HINNA KUJUNDAMINE

Kasutatud materjalid	ühik/ hind	materjali kulu	hind
Kase toorik	5,00 €/m	0,5 m	2,50 €
Sadulavöö	0,94 €/m	2 m	1,88 €
Vedrud	2,50 €/tk	4 tk.	10,00 €
Kandi õmblemis nõör	4,77 €/rull	1/3 rulli	1,59 €
Vedru sidumis nõör	13,12 €/rull	1/3 rulli	4,37 €
Hall vatt	3,95 €/m ²	0,6 m ²	2,37 €
Mitkal	9,50 €/m ²	0,7 m ²	6,65 €
Jutekangas	4,80 €/m ²	1,3 m ²	6,24 €
Hobujõhv	33,96 €/kg	150 gr.	5,09 €
Klambrid	15,12 €/karp	ca 1000 tk.	0,84 €
Mererohi	8,23 €/kg	1,050 kg	8,64 €
Peits	3,00 €/0,5l	100 ml	0,60 €
Tekstiili liim	5,65 €/tuub	0,5 tuubi	2,83 €
Kondiliim Titebond	6,78 €/pudel	1/4 pudelit	1,70 €
Polstri nael	16,63 €/kg	0,040 kg	0,66 €
Šellak lakk	15,68 €/l	200 ml	3,14 €
Terasvill	7,36 €/pakk	väike tuts	0,20 €
Nurgaklotsi kruvid	Kaalu kaupa	4 tk	0,32 €
Vahapulk + vildikas	5,40 €/tk	0,0205 tk	0,20 €
Riie ja ilupael omaniku poolt			
		Kokku töövahendid	59,82
		Töötasu	300
		Kokku	359,82

